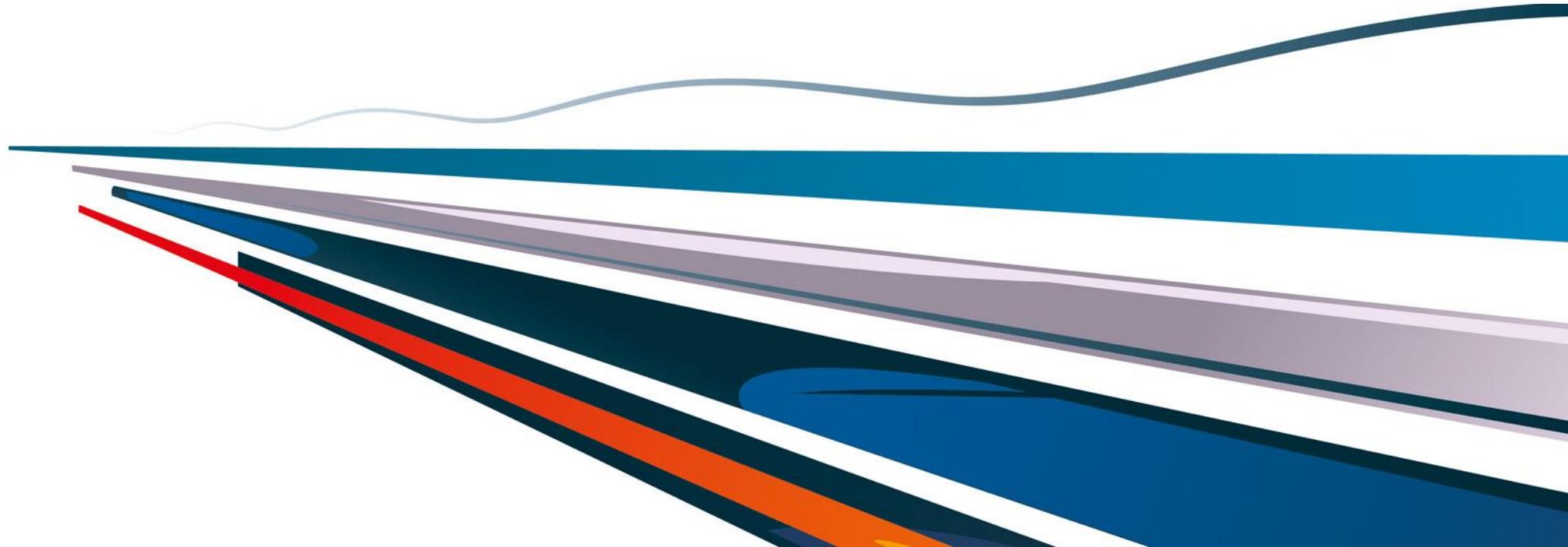

Statens lønnspolitikk

STATENS PERSONALDIREKTØR GISLE NORHEIM

Våren 2020

Mål

*Arbeidsgiverpolitikken skal bidra til at staten er en **moderne** og **attraktiv** arbeidsgiver, som kan **rekruttere, utvikle og beholde** gode medarbeidere og løse sitt **samfunnsoppdrag**.*

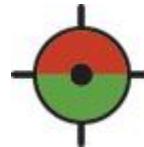
Staten; likt og ulikt

KRIMINALOMSORGEN

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

PETROLEUMSTILSYNET
PETROLEUM SAFETY AUTHORITY NORWAY

POLITIET

Statens vegvesen

Departementene

KYSTVERKET

STATSBYGG

TOLL
CUSTOMS

Datatilsynet

Arbeidstilsynet

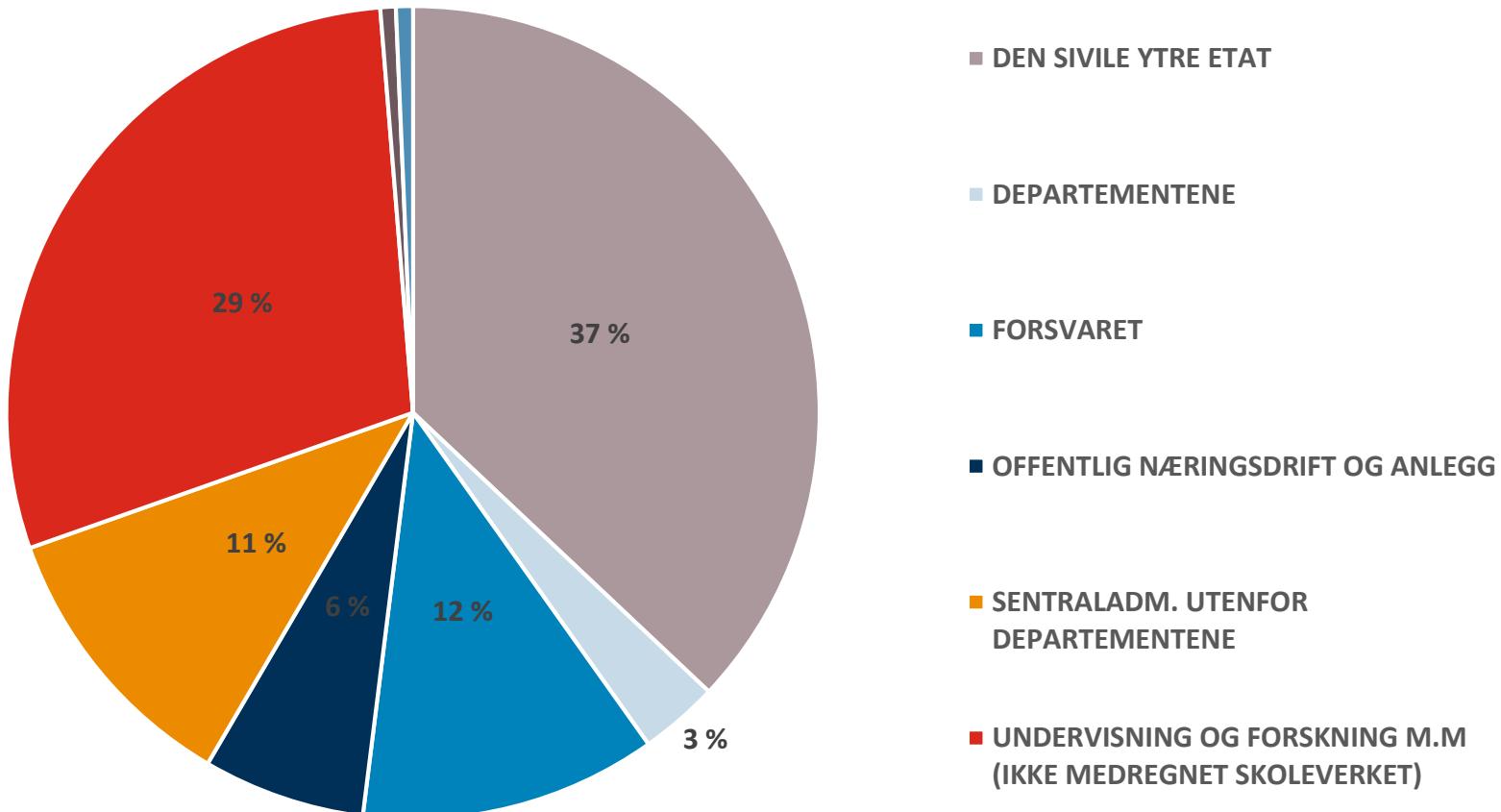
Bufetat

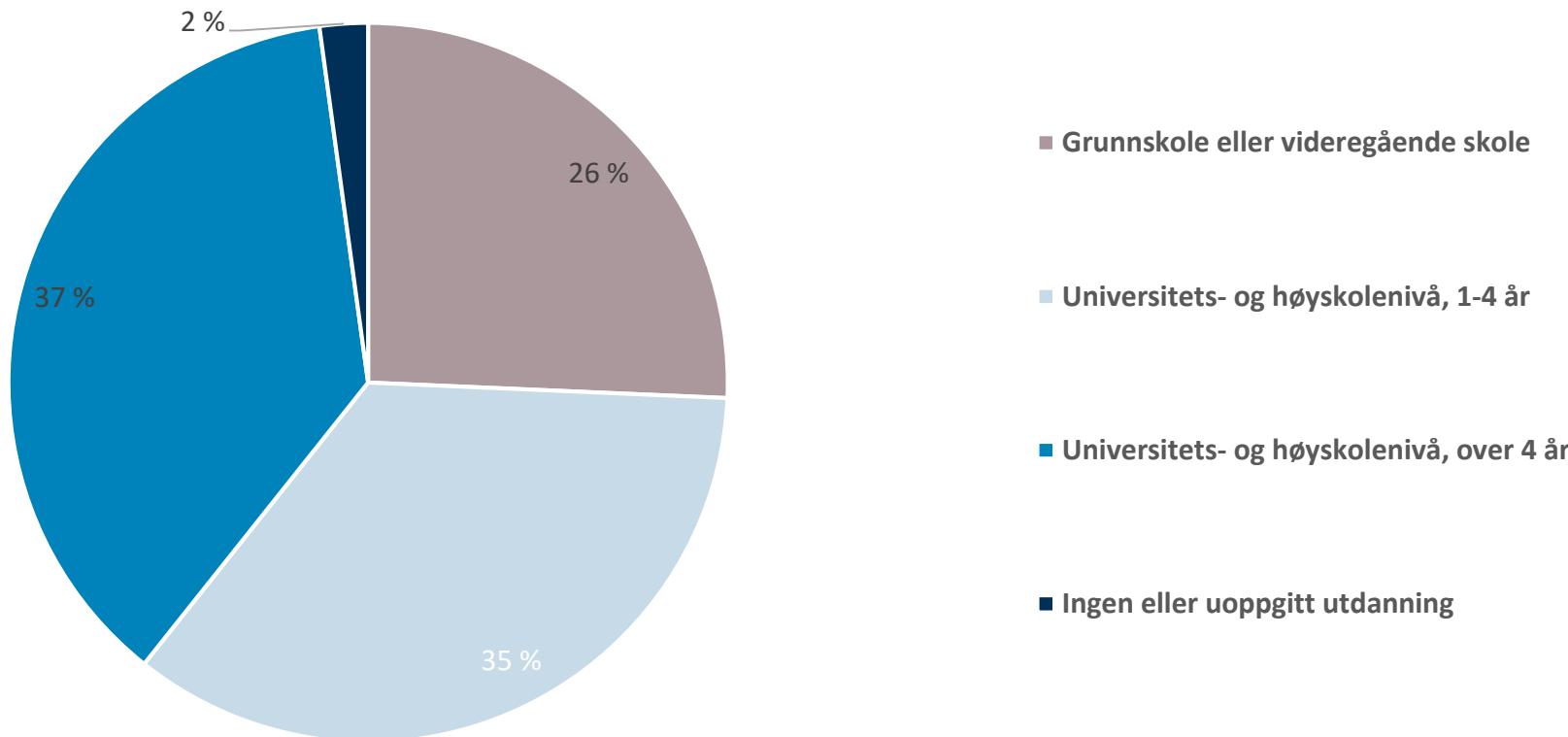
Mattilsynet

Ansatte i staten etter områder pr. mars 2017

Antall arbeidsforhold i staten etter utdanning pr 2017 - heltidsansatte

DRIVKREFTENE SOM PÅVIRKER UTVIKLINGEN:

ALDRENDE
BEFOLKNING

MIGRASJON

TILGANG PÅ
ARBEIDSKRAFT
OG KOMPETANSE

ØKONOMI

TEKNOLOGI

FORVENTNINGER
FRA INNBYGGERNE

SÅRBARHET

KLIMA

INNTEKS-
FORSkjELLER

TILLIT

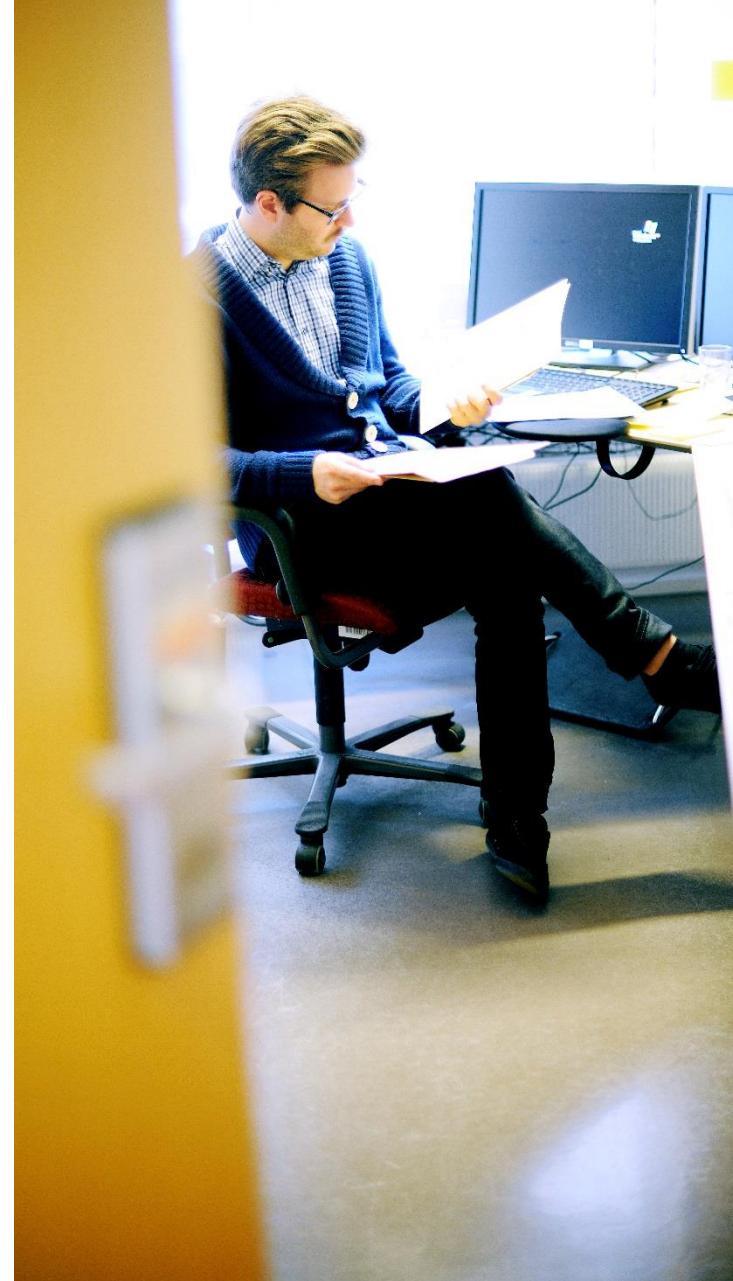

SAMMENSATTE
PROBLEMER

Gjeldende arbeidsgiverstrategi

1. Virksomhetenes rolle og ansvar i utviklingen og gjennomføringen av den statlige arbeidsgiver-politikken skal styrkes
2. Den sentrale arbeidsgiverfunksjonen skal være profesjonell og tydelig
3. De lokale arbeidsgiverne skal være resultatorientert, ha god gjennomføringsevne og legge til rette for aktivt medarbeiderskap

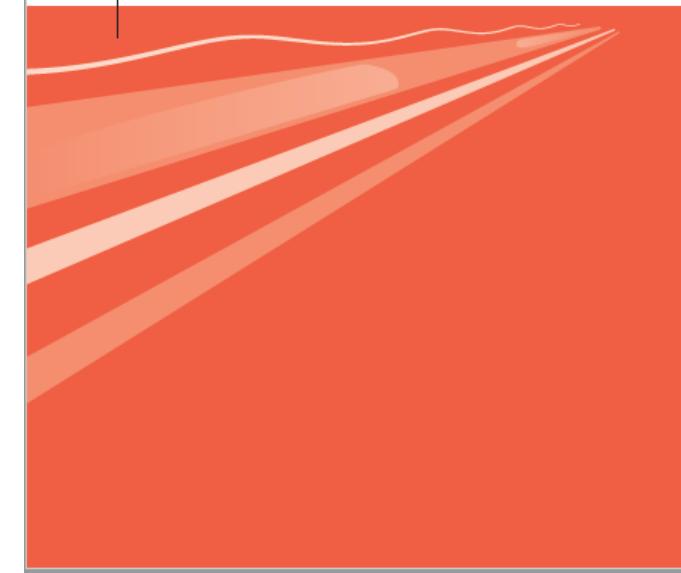
Hovedtariffavtalen i staten

- Forhandlingssystemet
- Lønnssystemet
- Fellesbestemmelsene etc.
- AFP, pensjonsgrunnlag

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Hovedtariffavtalene i staten
1. mai 2018 - 30. april 2020
med vedlegg

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Teknisk beregningsutvalg

Tabell 1.1 Årlønnsvekst fra året før i prosent for noen store forhandlingsområder. Per årsverk

	NHO-bedrifter i industrien						Kommuneansatte				Spekter-bedrifter	
	Industri i alt	Industri- arbeidere	Industri- funksjonærer	Virkebedrifter i varehandel ¹	Finans- tjenester ²	Offentlig forvaltning ³	Stats- ansatte ⁴	Kommune- ansatte i alt ⁵	Undervisnings- ansatte	Øvrige ansatte	Helsefore- takene	Øvrige bedrifter
2010	4,1	3,6	4,3	3,6	5,5	3,7	4,5	3,7	3,6	3,7	3,5	3,5
2011	4,6	4,4	4,7	3,6	4,8	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,0	4,1
2012	4,2	4,1	4,1	3,3	3,4	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,9	3,5	4,3	4,0	6,1	3,7	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	3,3	3,0	3,2	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2 ⁶	2,3 ⁶	3,7 ⁶	3,4	3,3
2015	2,5	2,5	2,5	3,3	4,3	3,1	2,8	3,3 ⁶	3,9 ⁶	3,2 ⁶	2,7	2,7
2016	1,9	2,0	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,6	2,7	3,1	3,8	2,5	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	2,6	2,8	2,8	2,7	3,2	2,9	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019 ¹¹	3,1	3,1	3,0	3,0	3,4	3,5	3,8	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
Samlet vekst 2009-2014	21,8	20,0	22,4	19,3	25,2	20,4	21,3	20,5	18,6	21,3	19,8	20,1
Gj. sn. per år ⁹	4,0	3,7	4,1	3,6	4,6	3,8	3,9	3,8	3,5	3,9	3,7	3,7
Samlet vekst 2014-2019	13,1	13,7	13,9	15,5	18,4	15,2	14,8	15,6	15,4	15,9	16,0	14,5
Gj. sn. per år ⁹	2,5	2,6	2,6	2,9	3,4	2,9	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	2,7
Årlønn 2019, per årsverk ¹¹	625 500	496 400	784 600			565 200	612 200	534 600	584 300	519 800	615 300	568 200
Årlønn 2019, heltidsansatte ¹¹				541 900	689 100							
Antall årsverk 2019	155 300	85 700	69 600	55 100 ⁷	24 500 ⁷	653 800	146 900	399 400	91 000	308 500	107 400 ¹⁰	56 100

Noen nøkkeltall i lønnsoppgjøret

- Frontfaget i 2020 = ?
- Statens årslønnsvekst i 2019: 3,8%
  - Akademikerne: ?
  - De øvrige: ?
- Statens overheng inn i 2020: ?
  - Akademikerne: ?
  - De øvrige: ?
- Statens glidning: ?
  - Akademikerne: ?
  - De øvrige: ?

Mandat for videre arbeid i begge avtalene

"Partene er enige om at det er behov for et modernisert og forenklet lønns- og forhandlingssystem i staten som bedre legger til rette for at virksomhetene i staten kan rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere. Lokalt handlingsrom er et viktig element i det nye systemet....."

Hvor vil partene videre?

- To mandater for ytterligere modernisering:
  - Lokalt handlingsrom
  - Lokale parter som står fritt til å benytte virkemidler
  - Lokal tvisteløsningsmodell
  - Akademikerne – Lokal lønnsdannelse innenfor sentral ramme
  - LO, UNIO, YS – Større lokalt handlingsrom, men med vurdering av sentrale tiltak

Hva vil staten?

- Virksomhetene ønsker:
  - Et modernisert lønns- og forhandlingssystem
  - Forenkling
  - En kombinasjon mellom sentralt fastsatt system/standarder og betydelig flere lokale fullmakter/handlingsrom
  - Så mye som mulig til lokale forhandlinger

Lønnsdannelse

- Størst mulig av den økonomiske rammen til lokale forhandlinger
- Rimelig lønnsutvikling til alle over tid
- Begrenset grad av sentrale, generelle tillegg – kun prosent

Større lokalt handlingsrom

- Ved større lokal pott:
  - Mulighet for målrettede justeringer
  - Mulighet til målrettede generelle tillegg
  - Mulighet til målrettede individuelle tillegg

MED ANDRE ORD MULIGHET TIL Å REALISERE EN
HELHETLIG, LOKAL LØNNSPOLITIKK FOR VIRKSOMHETEN

Konsekvenser for lokale arbeidsgivere?

- Større lokalt handlingsrom betyr:
  - Større ansvar
  - Større ansvar for helheten
  - Mulighet for en helhetlig og målrettet lokal lønnspolitikk
  - Større behov for kompetanse
  - Større behov for arbeidsgiverstøtte

VI MÅ ALTSÅ TENKE ANNERLEDES ENN FØR

Omforent lokal lønnspolitikk

- Hvordan lønnssystemet skal brukes
- Lønnsmessige tiltak
- Likelønn, kompetanse, ansvar, midlertidig ansatte, ansatte i permisjon
- Statistikk og oversikter

Lokal lønnsdannelse de siste årene

- 2013 - Ingen avsetning til lokale forhandlinger
- 2014 - 36 % til lokale forhandlinger
- 2015 – Ingen avsetning til lokale forhandlinger
- 2016 – 75 % til lokale forhandlinger (Akademikerne)
- 50 % til lokale forhandlinger (de øvrige)

Lokal lønnsdannelse de siste årene

- 2017
  - 100 % til lokale forhandlinger (Akademikerne)
  - 65 % til lokale forhandlinger (de øvrige)
- 2018
  - 100 % til lokale forhandlinger (Akademikerne)
  - 50 % til lokale forhandlinger (de øvrige)
- 2019
  - 100 % til lokale forhandlinger (Akademikerne)
  - 40 % til lokale forhandlinger (de øvrige)

Hvor vil staten videre når det gjelder lønnssystem?

- Staten ønsker et enklere system
  - Uten A-lønnstabell og lønnstrinn
  - Færre stillingskoder
  - Enklere ansiennitetssystem enn lønnsrammene
- Hva med de gjennomgående og etatsvise lønnsplanene – trenger vi dem?
- Utnytte den fleksibiliteten som ligger der i dag

Hva er en lønnsramme?

		Tjenesteansienitet																			
Lønnsramme		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	24	28
nr.	alt.	Lønnstrinn																			
LR15	1	36	37		38		39		40		41	42	43			44		47			
	2	37	38		39		40		41		42	43	44			45		48			
	3	38	39		40		41		42		43	44	45			46		49			
	4	39	40		41		42		43		44	45	46			47		50			
	5	40	41		42		43		44		45	46	47			48		51			
	6	41	42		43		44		45		46	47	48			49		52			
	7	42	43		44		45		46		47	48	49			50		53			
	8	43	44		45		46		47		48	49	50			51		54			
	9-	47-																			

Slike rammer har vi 39 stk. av – med tilhørende regelverk i tekst

Hva er en lønnsstige?

Ansiennitetsintervaller / antall år i en stilling – X kan fordeles jevnt eller ujevnt

	År	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	Tillegg	-	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	
	Avtalt lønn												

Ansiennitetstilleggene (uttrykt i X%) som skal gis ved passering av intervallene

To avtaler – hvordan går det?

- Spørreundersøkelse høsten 2019
- Det går bedre og bedre
- Noen/mange arbeidsgivere vil gjerne tilbake til én avtale, men er enig i strategien
- Lønnsstigene i Akademikeravtalen ble godt mottatt

Takk for oppmerksomheten!

